

LUMPEN - från mönstring till muck

Berättelse/Dramaturgi

I utställningen "Lumpen- från mönstring till muck" får besökaren uppleva hur det var att ta gör lumpen. Besökaren får ta sig igenom lumpenåret, bli inkallad till mönstring, placeras på ett logementet, vidare ut i fält för att till sist få mucka. Man får ta del av personliga erfarenheter och berättelser från personer som har gjort lumpen. Det är vittnesmål om allt från hjärtskärande ångest till stark gemenskap, om skoskav och förstoppning, smärta och befrielse. Genom interaktiva stationer får besökaren också uppleva hur det kunde kännas att under mönstringen bli vägd inför andra, putsa skor till förbannelse eller sova i tält.

Gestaltning

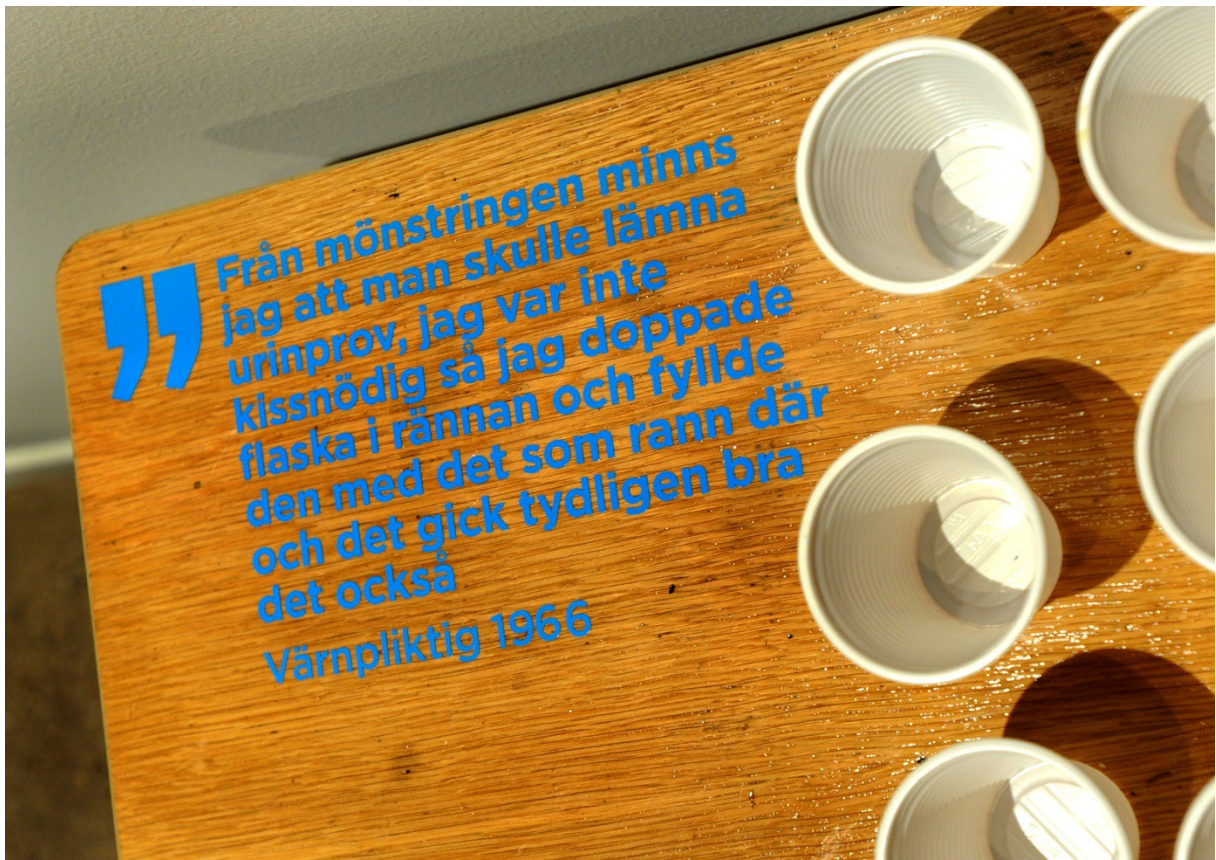
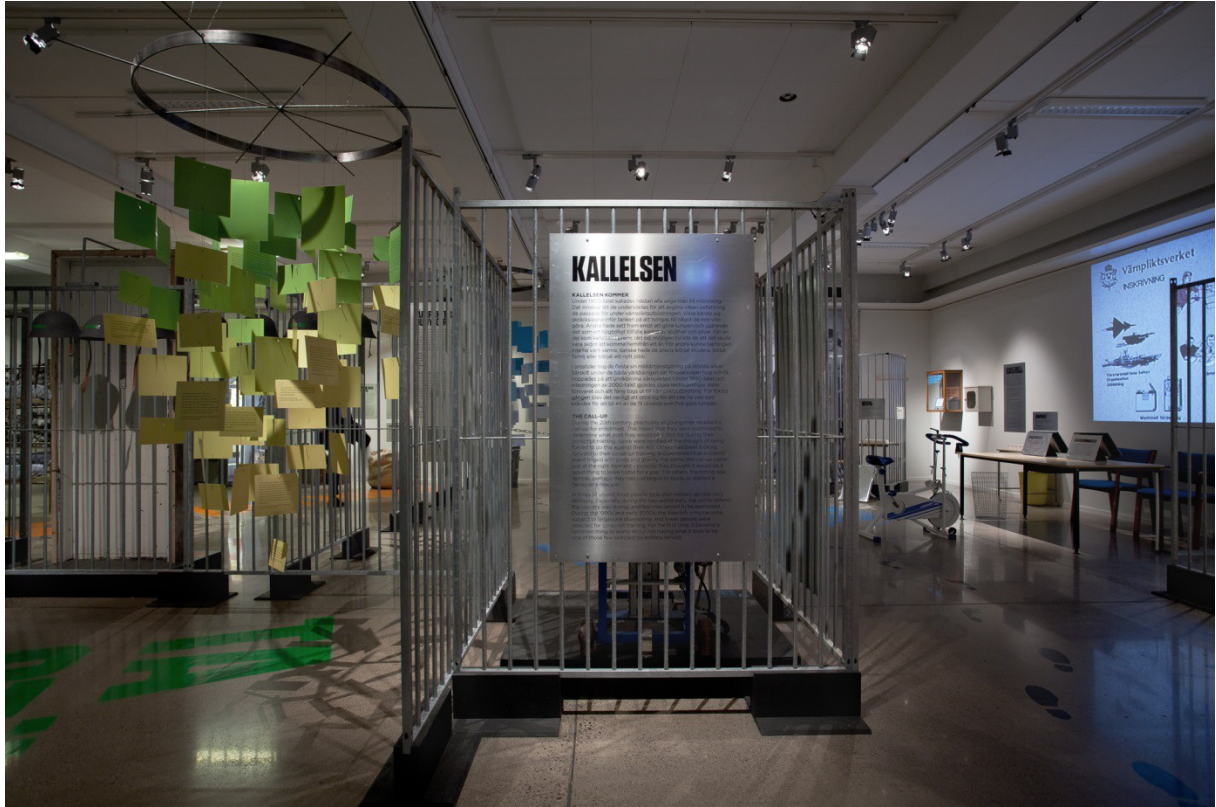
Utställningens olika scener är uppdelade med gallerväggar i metall. Formen vägleder besökaren och blir en förstärkning av hur värnpliktiga blev styrda i det militära. I utställningen finns miljöbyggen som ger nycklar för att betraktaren ska föreställa sig en sovsal eller ett duschrum. De personliga berättelserna finns i de skira och färgglada citatmobilerna som rymmer hundratals röster eller som färgstark vinyl. De mer övergripande, analyserande textskyltarna är tryckta på byggaluminium.

Publikvänlighet

Utställningen är skapad med de som inte har gjort lumpen i åtanke. Den ger en inblick i ett fenomen som inte liknar något annat i samhället, som miljontals svenskar har varit med om, men dagens unga ofta inte har någon relation. Den ger en ingång till 1900-talets historia och fungerar som en bas för diskussioner kring medborgarskap, folkfostran, samhällssyn, sexuella normer och genusfrågor. I utställningen aktiveras flera sinnen som lukt, känsel, hörsel och syn. Hos besökare som gjort lumpen väcks egna minnen till liv och det sker ett generationsmöte när egna erfarenheter återberättas för barn och barnbarn.

Metod

Utställningen har närapå 3000 medskapare. Den baseras på ett flerårigt forsknings- och dokumentationsprojekt om värnplikten. Nära 3000 personer har deltagit genom enkäter och intervjuer eller genom att skänka brev, dagböcker, föremål och fotoalbum. Det insamlade materialet har analyserats av sju forskare ur ett flertal olika perspektiv och utgör ny kunskap om värnplikten. I utställningen får man möta de som deltagit i minnesinsamlingen och lyssna till deras berättelser om kamratskap och pennalism, homoerotik och homofobi, smärta och eufori.

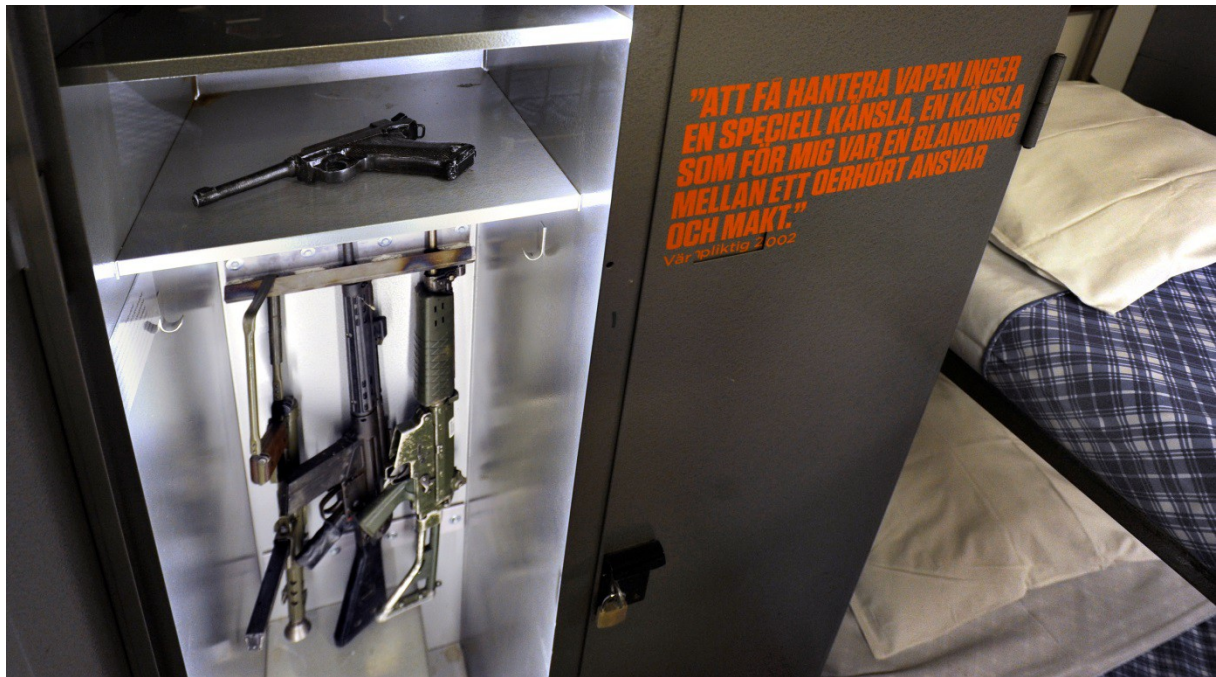

I mönstringen får besökaren bl.a. inspektera sina fötter och genomföra intelligenstest.

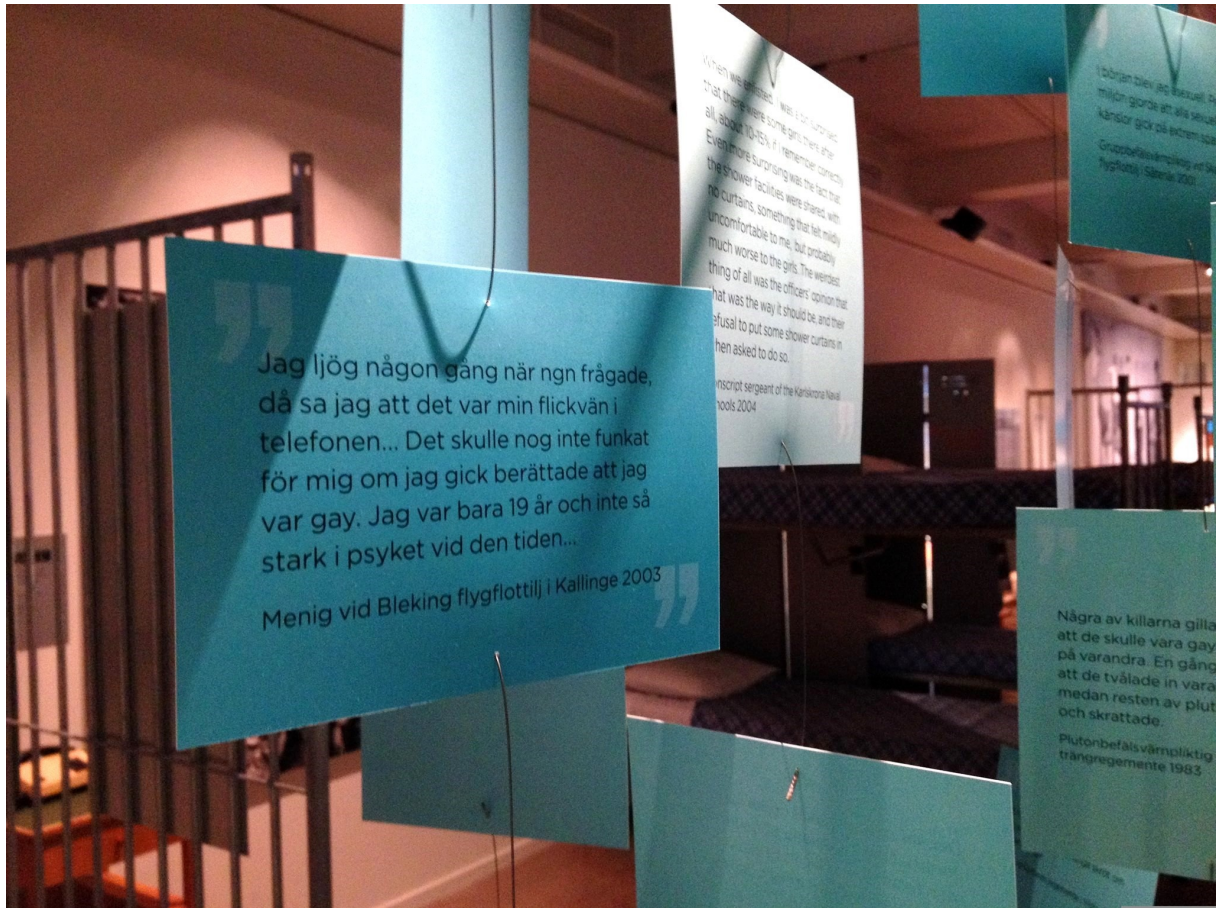
I logementet tänds lysrörsbelysningen när det är dags att stiga upp, efter en stund släcks det ner igen och snarkningar hörs från sängarna.

Alla föremål är utvalda för att det finns en berättelse om dem. Istället för traditionella föremålsskyltar finns citat om innehållet intill alla montrar.

I duschen hörs berättelser om sexualitet och den nakna kroppen. I kikhålen kan man se föremål att det känsligare slaget, som kondomen "Komm an då" framtagen av försvaret.

Citatmobil

I tältet hörs berättelser om livet i fält.

Prova-på-station med hjälmar, uniformer och ryggsäckar. Till vänster en doftorgel med lukter som diesel, vapenfett och skoputs.

Muck